

Folketingets Social- og Indenrigsudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
sim@sim.dk
www.sim.dk

Sagsnr.
2016 - 2617

Doknr.
345579

Dato
26-04-2016

Folketingets Social- og Indenrigsudvalg har den 30. marts 2016 stillet følgende spørgsmål nr. 237 (alm. del) til social- og indenrigsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Troels Ravn (S).

Spørgsmål nr. 237:

”Kan ministeren bekræfte, at der ikke er noget lovgivningsmæssigt, eksempelvis i form af lokaleudlån, til hinder for, at kommuner som Kolding Kommune kan udlåne sale gratis til velgørende foreninger som eksempelvis hospitalsklovnene?”

Svar:

Jeg kan i anledning af spørgsmålet oplyse, at en kommune kan yde støtte, herunder i form af lokaleudlån, til et formål, hvis der er hjemmel hertil i den skrevne lovgivning eller i almindelige kommunalretlige grundsætninger om kommuners opgavevaretagelse, de såkaldte kommunalfuldmagtsregler.

Det følger af servicelovens § 18, at kommunalbestyrelsen skal samarbejde med frivillige sociale organisationer og foreninger, og at kommunalbestyrelsen årligt skal afsætte et beløb til støtte af frivilligt socialt arbejde.

Det er en forudsætning for at yde støtte efter bestemmelsen, at der er tale om en *frivillig social indsats*, det vil brede defineret sige handlinger, som sigter på at give enkeltindivider eller grupper en øget velfærd og omsorg eller sigter på at løse velfærdsproblemer. En frivillig social indsats kan gå på tværs af sektorer og foregå i regi af en boligsocial, sundheds- eller integrationsindsats.

Kommunalbestyrelsen kan efter servicelovens § 18, stk. 1, yde forskellige former for støtte til de lokale frivillige sociale aktiviteter, som ligger ud over den støtte, der ydes efter § 18, stk. 2. Det kan ske i form af for eksempel gratis lokaleudlån, gratis sekretariatsbistand og gratis trykning af materialer.

I det omfang en frivillig forening opfylder betingelserne i servicelovens § 18, vil kommunalbestyrelsen således kunne stille lokaler gratis til rådighed for foreningen. Det vil bero på en konkret vurdering, om for eksempel hospitalsklovnenes virke er af en sådan karakter, at der må siges at være tale om en frivillig social indsats efter servicelovens § 18.

Det er kommunalbestyrelsen, der beslutter, hvilke frivillige sociale indsatser der skal have støtte efter servicelovens § 18.

Der er ikke i øvrigt skrevet lovgivning inden for Social- og Indenrigsministeriets ressort, der regulerer spørgsmålet om støtte til foreninger.

For så vidt angår kommunalfuldmagtsreglerne, kan jeg videre generelt oplyse, at en kommune med hjemmel i disse regler kan yde tilskud og/eller stille lokaler til rådighed for foreninger, som varetager kommunale opgaver, for eksempel opgaver vedrørende kultur og idræt.

Kommunalfuldmagtsreglerne indeholder ingen pligt for kommuner til at give støtte (for eksempel i form af lokaleudlån) til foreninger i kommunen. Det er således op til den enkelte kommunalbestyrelse at beslutte, hvorvidt adgangen til at låne kommunale lokaler skal være åben for alle eller ej. I sidstnævnte tilfælde skal kommunalbestyrelsen dog fastsætte betingelser for udlån af lokalerne, der sikrer en saglig og ligelig behandling af foreninger, som ønsker at gøre brug af lokalerne.

Det er en betingelse for den kommunale støtte, at foreningens aktiviteter stilles til rådighed for alle eller for en sagligt afgrænset gruppe af borgere i kommunen. Det er endvidere en betingelse, at samtlige de aktiviteter, som varetages af foreningen, lovligt ville kunne udføres af kommunen selv, eller at støtten alene ydes til de aktiviteter, som kommunen lovligt selv ville kunne varetage. Kommunen skal i sidstnævnte tilfælde sikre, at støtten, for eksempel ved øremærkning, alene kan anvendes til formål, som kommunen selv kan varetage.

Det antages endvidere efter kommunalfuldmagtsreglerne, at en kommune kan stille kommunale lokaler, såsom for eksempel musikhus og teatersale, til rådighed for private virksomheder, foreninger m.v., som udfører kulturelle aktiviteter, for eksempel gennemførelse af en koncert. Hvis den private virksomhed, forening m.v. har til formål at varetage aktiviteten med henblik på at opnå en fortjeneste, som skal anvendes til ikke-kommunale formål, kan kommunen alene stille lokaler til rådighed mod betaling af markedsleje.

Det antages endelig efter kommunalfuldmagtsreglerne, at en kommune som udgangspunkt ikke må varetage opgaver, som lovgivningsmagten har henlagt til en anden offentlig myndighed.

Spørgsmålet om, hvorvidt en velgørende forening som for eksempel hospitalsklovnerne varetager en kommunal opgave, som kommunen kan yde støtte til, beror på en konkret vurdering, som henhører under Statsforvaltningen.

Tilsynet med kommunerne varetages således af Statsforvaltningen med Social- og Indenrigsministeriet som overordnet tilsynsmyndighed.

Statsforvaltningens tilsyn er et retligt tilsyn. Det betyder, at Statsforvaltningen fører tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder, herunder kommunale forskrifter, der er udstedt i medfør af denne lovgivning.

Statsforvaltningen kan ikke tage stilling til, om kommunernes dispositioner er rimelige eller hensigtsmæssige eller til spørgsmål om skønsudøvelsen, så længe skønnet udøves inden for de rammer, der er fastsat i lovgivningen.

Statsforvaltningen kan afgive vejledende udtalelser om lovligheden af en kommunal disposition eller undladelse, herunder efter anmodning fra en kommune.

Det tilkommer således Statsforvaltningen i en konkret sag at tage stilling til spørgsmål om, hvorvidt en kommunes dispositioner er eller vil være lovlige.

Social- og Indenrigsministeriet kan på den baggrund ikke tage stilling til spørgsmålet i den konkrete sag.

Med venlig hilsen
Karen Ellemann